

Nr 50.

Av herr **Rydholm**, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående vissa kyrkorådets åligganden i pastorat, bestående av mer än en församling.

I lagen den 9 december 1910 angående reglering av prästerskapets avlöning stadgas i § 11 mom. 1, att lönen till prästerskapet skall »av pastoratet gäldas och av vederbörande kyrkoråd kvartalsvis utbetalas». Enligt samma lag § 20 skola pastoratets avgifter till prästerskapets avlöning »inom varje till pastoratet hörande församling debiteras och uppbäras i samma ordning som avgifter till kyrka och skola». De influtna medlen skola enligt § 22 »särskilt för sig av vederbörande kyrkoråd förvaltas och göras räntebärande». Ytterligare föreskrives i kungl. kungörelsen den 24 juli 1914, att vederbörande kyrkoråd skall årligen enligt fastställt formulär lämna uppgifter angående dels de inom pastoratet befintliga prästerliga tjänster med deras löneförmåner, dels angående användningen af de inom pastoratet tillgängliga avlöningsmedlen etc.

Dessa bestämmelser äro mycket lätta att tillämpa i pastorat, som bestå av blott en församling. Men i pastorat, bestående av flera församlingar, har deras tillämpning mött hart när oöverkomliga svårigheter. Visserligen är det genom kyrkostämmoförordningens § 21 tillåtet för flera församlingar i samma pastorat att välja gemensamt kyrkoråd. Men regeln är, att varje församling har sitt särskilda kyrkoråd. Och varje sådant kyrkoråd får väl anses som »vederbörande kyrkoråd», det ena lika mycket som det andra. Men intetdera av dessa kyrkoråd äger laglig skyldighet eller befogenhet att lägga sig i andra församlingars angelägenheter än sin egen. Vem skall då handla å pastoratets vägnar, då de ärenden, som röra prästerskapets avlöning, äro pastoratets gemensamma angelägenheter?

Förhållandena i ett pastorat, bestående av flera församlingar, äro i själva verket analoga med förhållandena i sådana städer, bestående av

flera pastorat, där man har för alla församlingarna gemensam kyrkobudget. I en sådan stad har varje församling sitt kyrkoråd och intetdera kyrkorådet kan handla å hela stadens vägnar. I sådana städer har det därför inrättats en särskild myndighet, som har om hand den gemensamma ekonomien. I fråga om sådana städer har dels genom lag den 4 april 1916, dels genom kungl. kungörelsen samma dag förordnats, att de uppgifter, som enligt lagen om reglering av prästerskapets avlöning 11 § 1 mom., 22 § och 26 § åligger kyrkorådet ävensom de uppgifter, som enligt kungl. kungörelsen den 24 juli 1914 åligger kyrkorådet, skola åligger annan myndighet, som har sig ålagt att förvalta prästerliga avlöningsmedel eller ombesörja sådana medels utbetalning.

Lika behövliga, som dessa bestämmelser äro, lika behövliga äro likartade bestämmelser angående sådana pastorat, som bestå av flera församlingar med var sitt kyrkoråd.

Redan tillämpningen av § 19 vållar i sådana pastorat svårigheter, då uträkningen av lönetillgångarna måste ske gemensamt för alla församlingarna, men ingen har varken skyldighet eller befogenhet att handla å pastoratets vägnar.

Då enligt § 20 med uppbörden skall förfaras så som med uppbörden af avgifter till kyrka och skola, så innebär det att varje församlings kyrkoråd skall till sin kommuns kommunalnämnd meddela det belopp, som skall uttaxeras, varefter de uppburna medlen skola av kommunalnämnden redovisas till kyrkorådet. Detta kyrkoråd skall enligt § 22 förvalta och göra räntebärande de influtna medlen samt enligt § 11 av dem utbetala lönen. I ett pastorat, bestående av fem församlingar med tre präster, skall sålunda varje präst kvartalsvis lyfta sin lön hos fem olika kyrkoråd. Det betyder, att 60 utbetalningar av lön årligen skall åga rum.

Att alla fem kyrkoråden, till åtlydnad av § 22 måste hava var sin bankräkning, är ett jämförelsevis mindre obehag.

Svårare är frågan, vem som skall upprätta och insända de i kungl. kungörelsen den 24 juli 1914 föreskrivna uppgifterna. De skola lämnas av kyrkorådet, men de skola avse hela pastoratet. Något kyrkoråd, som äger skyldighet eller befogenhet att handla å hela pastoratets vägnar, finnes icke. Och icke kan det vara meningen, att alla kyrkoråden skola var för sig insända uppgift för hela pastoratet.

För övertvinnande av dessa svårigheter hava somliga pastorat tagit sig för att jämte de för varje församling valda kyrkoråden å gemensam kyrkostämma välja ett pastoratskyrkoråd med uteslutande uppdrag att handhava frågorna angående prästlöner. En sådan ordning står emellertid uppenbarligen utanför gällande författningar. Ett sådant kyrkoråd är

icke något kyrkoråd alls utan en kommitté eller ett utskott med visst uppdrag. Att man kallat det kyrkoråd, beror naturligtvis på, att det skall utföra funktioner, som det författingsenligt tillhör kyrkoråd att utföra.

Redan den omständigheten, att församlingarna funnit det nödvändigt att själva utfinna en utväg att lösa de svårigheter, som författningarnas ordalydelse åstadkommit, är ett tillfyllestgörande bevis för, att ett lagligt ordnande av denna sak är av behovet påkallat.

En utväg, som kan synas enkel nog, vore att bestämma, att vad som i nämnda författningar ålägges kyrkorådet, skall i pastorat, bestående av flera församlingar, utföras av moderförsamlingens kyrkoråd.

Man kan också tänka sig en anordning i huvudsak liknande den, som finnes i städer med gemensam kyrkoekonomi, eller med den, som enligt vad ovan sagts, av vissa församlingar på egen hand införts.

Huvudsaken är, att saken blir på lagligt sätt ordnad i stället för att vara lämnad åt det enskilda godtyckets uppfinningsförmåga.

På grund av vad sålunda anförts föreslår jag,

att riksdagen ville besluta

att i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla, det tacktes Kungl. Maj:t utfärda bestämmelser därom, huru i pastorat, bestående av mer än en församling, skall förfaras med de funktioner, som dels i lagen om reglering av prästerskapets löner den 9 december 1910 §§ 11, 22 och 26, dels i kungl. kungörelsen den 24 juli 1914 ålagts kyrkorådet.

Stockholm den 23 januari 1917.

P. Rydholm.